

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет

Кафедра історії світового українства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Тарас ПШЕНИЧНИЙ
«20» 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УСНА ІСТОРІЯ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

03 Гуманітарні науки
032 Історія та археологія
другий (магістерський)
Історія України
обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Тронь Альона Юріївна, кандидат історичних наук, асистент кафедри історії світового українства

Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20___ р.

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «__» _____
20___ р.

Розробники: Тронь Альона Юріївна, кандидат історичних наук, асистент кафедри історії світового українства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії світового українства

Володимир СЕРГІЙЧУК

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2022

Схвалено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 26 » серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії - Наталія ТЕРЕС

« 27 » 08 2022 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – ознайомити студентів з особливостями усної історії як галузі історичної науки і перспективами професійної роботи історика у цій сфері; виробити навички командної дослідницької роботи та формування мережі професійних зв'язків історика; сформувати у студентів системну уяву про специфіку застосування усноісторичних методик в історичних дослідженнях; опанувати розробку історичного продукту, доступного для публічного споживання.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- 1. Володіти основними знаннями з історії України та всесвітньої історії.*
- 2. Знання теоретичних основ історичної науки.*
- 3. Вміти писати наукові тексти на історичну тематику.*
- 4. Володіти навичками аналізу історичних джерел.*

3. Анотація навчальної дисципліни: обов'язковий компонент «Усна історія: теорія і практика» є складовою циклу професійної та практичної підготовки фахівців освітнього рівня «магістр» за освітньою програмою «Історія України». Курс є продовженням та поглибленням вивчення методологічних основ історичної науки та методики історичних студій. Змістовно курс зосереджений на трьох основних тематичних блоках: історія виникнення та основні тенденції розвитку галузі усної історії в Україні та світі; проблематика функціонування історичної пам'яті у суспільстві; сфера застосування професійних практик усної історії. Курс містить не лише теоретичні компоненти, але розрахований на залучення студентів до виконання практичних завдань та формування у них практичних професійних навичок у галузі усної історії. Опанування курсу дозволить студентам поглибити здобуті в процесі попереднього навчання теоретичні знання та навчитися застосовувати ці знання в ході практичної реалізації дослідницьких проєктів. Курс покликаний розвивати творчі підходи в постановці дослідницьких завдань, удосконалювати навички аналізу та критики історичних джерел, поглиблювати розуміння історичних процесів в їхніх проявах на індивідуальному, локальному та національному рівнях.

4. Завдання (навчальні цілі): полягають в ознайомленні студентів з предметом, основними поняттями й науковими категоріями, які використовуються у процесі викладання дисципліни; формуванні вмінь студентів використовувати базові знання з історії, методології, історіографії,

теорії усної історії, виробленні навичок роботи з усними джерелами та практичного створення усних джерел.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати способи, у які історики беруть участь у формуванні суспільних уявлень про минуле.	<i>Лекція</i>	<i>Залік</i>	<i>3%</i>
1.2	Знати сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат; спеціальний понятійний апарат по проблемі, її історіографію; методологічні основи усноісторичних досліджень.	<i>Лекція</i>	<i>Есе, залік</i>	<i>12%</i>
1.3	Знати правові аспекти, що мають значення для роботи історика у публічній сфері.	<i>Лекція</i>	<i>Залік</i>	<i>3%</i>
1.4	Знати етичні та професійні фактори, що мають значення для роботи історика у публічній сфері.	<i>Лекція</i>	<i>Залік</i>	<i>3%</i>
2.1	Вміти формулювати цілі дослідницьких проєктів в царині усної історії; проводити усноісторичні інтерв'ю, фіксувати їх на аудіо та відео носії.	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Усне опитування, усноісторичний проєкт, залік</i>	<i>18%</i>
2.2	Вміти працювати в складі дослідницької групи, комунікувати з іншими індивідами та установами, що можуть сприяти виконанню поставлених завдань.	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Усне опитування, усноісторичний проєкт, залік</i>	<i>18%</i>
2.3	Вміти розробляти анкети у відповідності до цілей дослідницьких проєктів технічної інформації; транскрибувати аудіо та відеозаписи усноісторичних інтерв'ю.	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Усне опитування, усноісторичний проєкт, залік</i>	<i>18%</i>
2.4	Вміти писати популярні тексти на історичну тематику.	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Есе</i>	<i>9%</i>
2.5	Вміти використовувати усні джерела в історичних дослідженнях.	<i>Лекція, семінар, самостійна робота</i>	<i>Усне опитування, есе</i>	<i>16%</i>

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	
	Програмні результати навчання									
2. Здійснювати рецензування, коментування, анотації наукових, науково-популярних, освітніх та публіцистичних текстів, які стосуються питань історії та археології.			+	+						
3. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проекти з урахуванням сучасних методологічних підходів.	+							+		
4. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії та археології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проектів.					+				+	
8. Розширювати актуалізовану джерельну базу за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.		+							+	
13. Застосовувати набуті знання, результати досліджень з вітчизняної історії у формуванні ціннісних орієнтирів, громадянської свідомості й суспільної відповідальності громадян.					+		+			
14. Вміти розробляти та/або вдосконалювати методичне забезпечення освітнього процесу.	+			+						

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Усноісторичний проєкт – 26 балів/15 балів*.
2. Підсумкове есе – 26 балів/15 балів.
3. Робота під час семінарських занять – 28 балів/16 балів.

* Максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – залік;
- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 20 балів;
- Оцінюються такі результати навчання студента як знати способи, у які історики беруть участь у формуванні суспільних уявлень про минуле, знати сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат, спеціальний понятійний апарат по проблемі, її історіографію,

методологічні основи усноісторичних досліджень, правові аспекти, що мають значення для роботи історика у публічній сфері;

- *форма проведення заліку* – письмова, *види завдань* – завдання, які потребують розгорнутих відповідей.

Необхідна умова допуску до заліку: студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав **менше, ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум)**. **Рекомендований мінімум допуску до заліку 48 балів.**

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усне опитування); бали, отримані за виконання есе; бали, отримані за реалізацію усноісторичного проєкту, а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (заліку), а саме: за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 3 основні тематичні блоки. Кожен тематичний блок включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів. У тематичний блок I (ТБ I) входять теми 1-4, у тематичний блок II (ТБ II) – теми 5-7, у тематичний блок III (ТБ III) – теми 8-12.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (усне опитування, есе, усноісторичний проєкт) і підсумкове оцінювання (залік).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання 80 балів; підсумкове оцінювання (залік) – 20 балів).

<i>Змістовий модуль 1 Усна історія: теорія.</i>	<i>Змістовий модуль 2 Усна історія: практика</i>	<i>Самостійна робота</i>		<i>Залік</i>
<i>Семінари</i>	<i>Семінари</i>	<i>Есе</i>	<i>Усноісторичний проєкт</i>	20 балів
8 (максимум)	20 (максимум)	26 (максимум)	26 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента **під час кожного семінару** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 0 до 4 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1 бал;
- логіка викладення 1 бал;
- використання основної і додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Есе студент подає викладачеві за два тижні до сесії. Есе оцінюється від 0 до 26 балів. Критеріями оцінки цього виду роботи студента є:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 24-26 балів;

- тема розкрита неповно 20-23 бали;
- есе суто компілятивного рівня 13-19 балів;
- розкритий лише окремий аспект 1-12 балів;
- недотримання академічної доброчесності 0 балів.

Після завершення змістових модулів здається **усноісторичний проєкт**. В рамках спільного для групи усноісторичного проєкту записується, транскрибується та готується для архівного зберігання усноісторичне інтерв'ю. Усноісторичний проєкт оцінюється від 0 до 26 балів. Критеріями оцінки цього виду роботи є:

- інтерв'ю записане на високому методичному рівні, несе важливу інформацію для реалізації цілей проєкту 23-26 балів;
- інтерв'ю записане з частковим врахуванням методичних рекомендацій та правил оформлення, з недостатнім фокусуванням на темі проєкту 13-22 бали;
- інтерв'ю записане без дотримання методичних рекомендацій, інтерв'юер не виявив жодних навичок усноісторичного інтерв'ювання, тема проєкту в інтерв'ю не розкрита 1-12 балів;
- недотримання академічної доброчесності 0 балів.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перескладання семінарів здійснюється відповідно до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

На **заліку** студент отримує два завдання, кожне з яких оцінюється в 10 балів. Критеріями оцінювання відповіді є:

- відповідь повна, подане власне бачення проблеми 9-10 балів;
- відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання 7-8 балів;
- відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки 5-6 балів;
- відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми 3-4 бали;
- відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу 1-2 бали;
- недотримання академічної доброчесності 0 балів.

Умовою допуску до заліку є отримання студентом під час семестрового

оцінювання не менше ніж 40 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковою є здача есе та усної історичного проєкту. **Рекомендований мінімум** для допуску до заліку – 48 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Критично-розрахунковий мінімум	18	22	20	60
Рекомендований мінімум	20	28	12	60
Максимум	34	46	20	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
ЗМ 1: Усна історія: теорія				
Блок І. Історія виникнення та основні тенденції розвитку галузі усної історії в Україні та світі				
1	Тема 1. Предмет і завдання курсу. Усна історія як науковий напрямок і навчальна дисципліна	1	–	2
2	Тема 2. Історичні витоки усної історичних методик	1	–	2
3	Тема 3. Інституціоналізація усної історії як академічної дисципліни	2	–	2
4	Тема 4. Етичні та правові засади усної історичного дослідження	1	2	2
Блок ІІ. Проблематика функціонування історичної пам'яті у суспільстві				
5	Тема 5. Інтерпретація усних джерел	2	2	4
6	Тема 6. Усна історія і структури пам'яті	1	–	6

7	Тема 7. Усна історія: можливості і кордони	1	–	2
ЗМ 2: Усна історія: практика				
Блок III. Сфери застосування професійних практик усної історії				
8	Тема 8. Організаційні основи усноісторичних проєктів	2	4	4
9	Тема 9. Техніка інтерв'ювання	1	2	2
10	Тема 10. Транскрибування усноісторичного інтерв'ю	1	–	2
11	Тема 11. Зберігання та відбір усних джерел	1	–	2
12	Тема 12. Усноісторичний проєкт	–	4	30
	ВСЬОГО	14	14	60

Загальний обсяг – 90 год., в тому числі:

лекції – **14 год.**

семінари – **14 год.**

консультації – **2 год.**

самостійна робота – **60 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Грінченко Г.Г. Усна історія: методичні рекомендації з аналізу наративних інтерв'ю. – Х., 2008.
2. Нолл В. Трансформація громадянського суспільства. Усна історія української селянської культури 1920-30 років. – К., 1999.
3. Frisch M. A shared authority: Essays on the craft and meaning of oral and public history. – State University of New York Press, 1990.
4. Interactive oral history interviewing / Ed. by E.M. McMahan, K.L. Rogers. Hillsdale, N.J.: L. Erlbaum Associates, 1994.
5. Lummis T. Listening to history. – Totowa; NJ: Barnes & Noble, 1988.
6. Portelli A. The death of Luigi Trastulli and other stories: Form and meaning in oral history. – State University of New York Press, 1991.
7. Ritchy D. Doing oral history. – New York, 1997.
8. The oral history reader / Ed. by R. Perks, A. Thomson. London: Routledge, 1998.
9. Thompson P. The voice of the past: Oral history. – Oxford University Press, 1988.
10. Yow V. Recording oral history: a guide for the humanities and social sciences. – Oxford, 2005.

Додаткові:

1. Принс Г. Усна історія // Нові перспективи історіописання / За ред. П. Берка; Пер. з англ. – К., 2004.

2. Between generations. Family models, myths, and memories / Ed. by D. Bertaux, P. Thompson. – Oxford: Oxford University Press, 1993. (International Yearbook of Oral History and Life Stories; Vol. 2).
3. Memory and totalitarianism / Ed. by L. Passerini. – Oxford: Oxford University Press, 1992. (International Yearbook of Oral History and Life Stories; Vol. 1).
4. Nora P. Between memory and history: Les lieux de memoire // Representations. 1989. N 26. P. 7-25.
5. Oral history: An interdisciplinary anthology. 2nd ed. / Ed. by D. Dunaway, W. Baum. – London: Altamira Press, 1996.
6. Tonkin E. Narrating our pasts: The social construction of oral history. – Cambridge: Cambridge University Press, 1992.
7. Women's words: The feminist practice of oral history / Ed. by S.B. Gluck, D. Patai. – London: Routledge, 1991.

10. Додаткові ресурси:

Інтернет ресурси:

1. <http://oralhistory.com.ua/>
2. www.ncph.org
3. <https://www.nps.gov/history/index.htm>
4. <https://www.colleendilen.com/>